

He Rā Poukai, He Rā Whakahirahira!

RAUK AWA
Te Mana Rauhī Taiao o Te Waka Kotahi

Nā Charlie Tepana ngā kōrero
Nā Hākopa Pore ngā pikitia

E harikoa ana ahau i te rongo, e haere atu ana mātou ko te whānau ki te poukai, ka tū ki te marae o Ngātira i tēnei rā.

He kaupapa nui tēnei ki a mātou, ki tōku iwi o Raukawa. He nui ngā mahi, he tokomaha hoki ngā tāngata ka haere ki reira. Ka kite hoki mātou i a Kīngi Tūheitia me tana tira nui.

Ka tae moata mātou i te wā tonu o te pōuri i te ata ki te hiki i ngā kara.

TE TIKANGA

Tae mai ana tērā, tae mai ana tērā, kāore e roa, kua rahi pai te hunga tangata whenua. Ka tae mai te wā, ka whakarārangihia mātou hei whakaharatau i ngā kupu me ngā ringa o te haka pōwhiri.

TE TIKANGA

Hei runga, hei raro! ...
Tōia mai! Te waka!
Ki te urunga! Te waka!
Ki te moenga! Te waka!
Ki te takotoranga takoto ai te waka!

TE TIKANGA

Ka mate, ka mate, ka ora, ka ora!

Ka mate, ka mate, ka ora, ka ora!

Tēnei te tangata pūhuruhuru

Nāna i tiki mai whakawhitit te rā

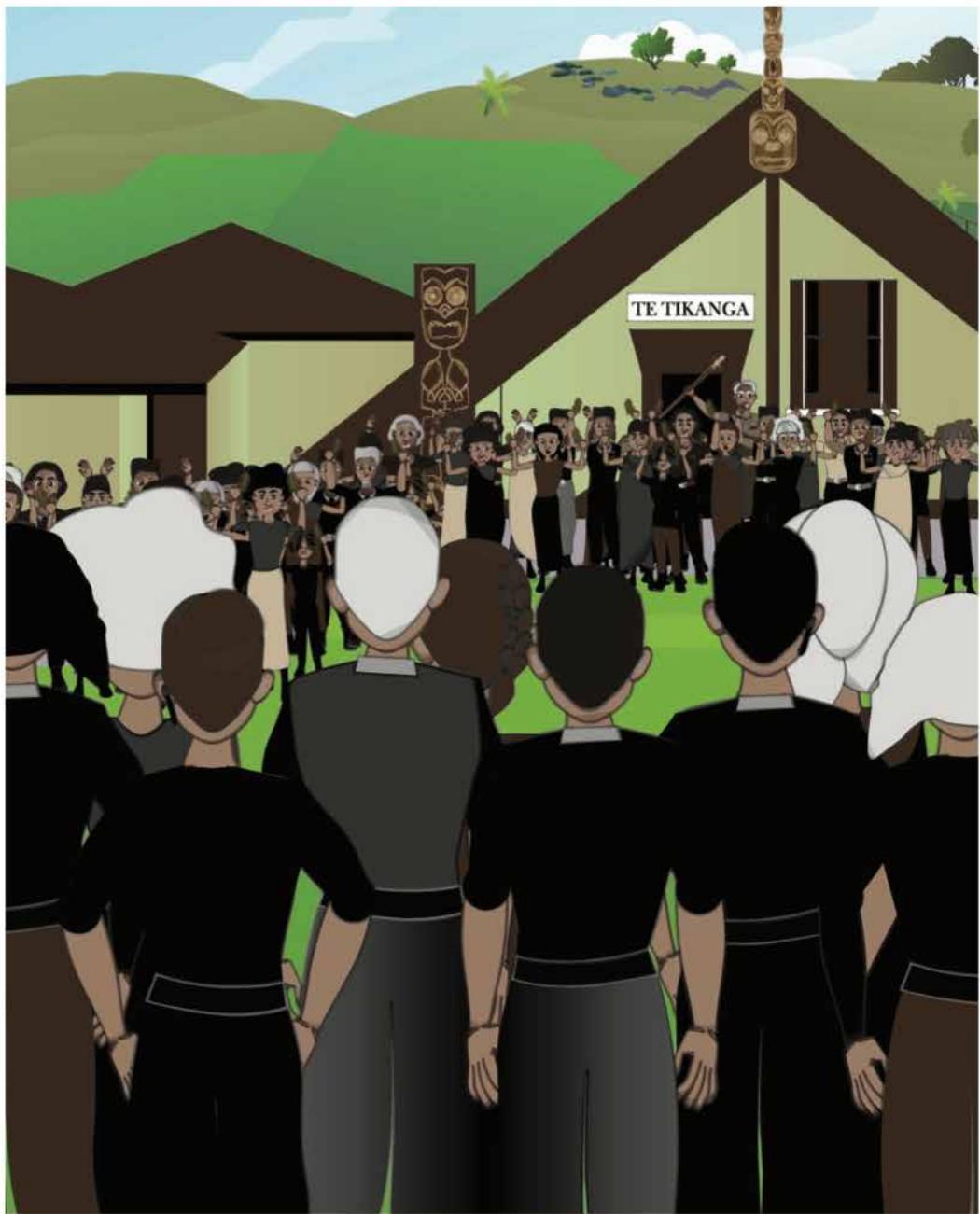
Upane! Ka upane!

Upane! Ka upane!

Whiti te rā!

Ko ngā uri o Raukawa e ngunguru nei

I au, au aue ha, hi....!

Kia kotahi, kia toru rānei ngā wā whakaharatau. Ka eke te wā ki te tekau karaka, ka neke whakamua te manuwirhi ki te waharoa hei tohu mai ki a mātou kua rite rātou.

Kātahi, ka karangahia rātou e te kaikaranga o te marae, ā, ka whakaekaea te marae e te tini me te mano. He koroua, he kuia, he taitamariki, he pēpi anō hoki te hanga o te ope tae mai. Ka kite, ka rongo hoki i te pēne a te Kīngi e mahi ana i ā rātou mahi.

Kātahi ka karawhiua te whakahau 'Hei runga, hei raro...!' Whai muri mai i tērā, ka kite i a Kīngi Tūheitia me tana ope e whakatata atu ana ki te pouhaki. Nā, kua karakia, ā, ka noho te iwi kāinga me ā mātou manuwiriri. Ka noho kē te Kīngi me ētehi o te kāhui ariki i te mahau o te whare tupuna.

Kia tīmata mai ngā whaikōrero i te taha tangata whenua, ka noho wahangū mātou katoa. Kei te paepae ngā kaikōrero katoa o te kāinga. Whai muri i ngā whaikōrero, ka waiata ngā kuia me ngā whāea. He rawe ki a au te whakarongo ki ngā mōteatea o te kāinga.

He tauutuutu te kawa o te marae o Ngātira. Nā reira, ka tū atu tētehi o konei, ka tū atu tētehi o korā, tae rawa ki te kaikōrero whakamutunga. I tēnei rā, ka toru haora te roanga o ngā whaikōrero.

Ka tū mai te manuwhiri ki te hongi haere ki a mātou. Ka arahina te iwi e ngā tāne, ā, ka whai atu ngā wāhine.

HINE TE KAKARA

I te mutunga o te hongi me te rūrū, ka noho noa iho te iwi ki te whakawhitiwhiti kōrero, ki te whakahoahoa i te tangata, ki te tūtakitaki anō i a ngaro roa. Nāwai, nāwai, ka rangona te karanga i te tari o te ora, ā, ka nekenekē haere te iwi. Ka whai haere i te kāhui ariki, ka tae atu ki te wharekai, ka kai. Koia hoki te wā ka tukua e ngā tāngata ā rātou koha ki ngā kuia kia rau atu ai ki ā rātou kete.

He reka te kai, he nui hoki te horanga kai. He hāngī, he kūtai, he kina, he ika mata, he pikopiko, he pūrini hoki ngā momo ka kitea. He wā pai hoki tēnei ki te whakawhiti kōrero ki ō hoa i ngā tahataha katoa.

TE TIKANGA

Ka āhua pōturi te putanga atu i te pai o te noho. Ka hoki atu anō te iwi ki te marae ātea, heoi anō he rerekē te kaupapa ki reira. I te tuatahi, ka tū atu ētehi o ngā rōpū haka taiohi nei ki te whakangahau i te iwi. He rawe hoki te kite i ngā tamariki e haka ana.

Ka mutu ana tērā, ka tīmata ngā kaikōrero ki te tuku whakaaro mō ngā take huhua o te wā. I ētehi wā he ngāwari noa iho te kaupapa hei whakakōrero, i ōna wā anō he whawhai ā-kupu kē te āhua.

Kua eke ki te whā karaka, nā reira, ka whakakapia ngā kōrero, ā, he karakia anō te mahi. Ka heke ngā kara hei tohu i te mutunga mai o te Poukai ki Ngātira i tēnei tau.

Kātahi te rangi ātaahua ko tēnei!

Nā Charlie Tepana ngā kōrero

Nā Hākopa Pore ngā pikitia

Text and Illustrations copyright © Raukawa Charitable Trust, Te Poari Manaaki o Raukawa
All rights reserved. Enquiries should be made to the publisher.

This resource is available from www.raukawa.org.nz
June 2015
ISBN 978-0-9941231-5-2

